

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ

॥ ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸುಮಿತ್ರಯಾ ಕೌಸಲ್ಯಾಯಾ ಆಶ್ವಾಸನಂ

ವಿಲಪಂತೀಂ ತಥಾ ತಾಂ ತು ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಪ್ರಮದೋತ್ತಮಾಂ |
ಇದಂ ಧರ್ಮೇ ಸ್ಥಿತಾ ಧರ್ಮ್ಯಂ ಸುಮಿತ್ರಾ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 2.44.1 ||

ತವಾರ್ಯೇ ಸದ್ಗುಣೈರ್ಯುಕ್ತಃ ಸ ಪುತ್ರಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ |
ಕಿಂ ತೇ ವಿಲಪಿತೇನೈವಂ ಕೃಪಣಂ ರುದಿತೇನ ವಾ || 2.44.2 ||

ಯಸ್ತವಾರ್ಯೇ ಗತಃ ಪುತ್ರಸ್ತೃಕ್ಷಾ ರಾಜ್ಯಂ ಮಹಾಬಲಃ |
ಸಾಧು ಕುರ್ವನ್ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಪಿತರಂ ಸತ್ಯವಾದಿನಂ || 2.44.3 ||

ಶಿಷ್ಯೈರಾಚರಿತೇ ಸಮ್ಯಕ್ಶ್ವತ್ ಪ್ರೇತ್ಯ ಫಲೋದಯೇ |
ರಾಮೋ ಧರ್ಮೇ ಸ್ಥಿತಃ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ನ ಸ ಶೋಚ್ಯಃ ಕದಾಚನ || 2.44.4 ||

ವರ್ತತೇ ಚೋತ್ತಮಾಂ ವೃತ್ತಿಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಸ್ಮಿನ್ ಸದಾನಘಃ |
ದಯಾವಾನ್ ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಲಾಭಸ್ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 2.44.5 ||

ಅರಣ್ಯವಾಸೇ ಯದ್ ದುಃಖಂ ಜಾನಂತ್ಯೇವ ಸುಖೋಚಿತಾ |
ಅನುಗಚ್ಛತಿ ವೈದೇಹೀ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾನಂ ತವಾತ್ಮಜಂ || 2.44.6 ||

ಕೀರ್ತಿಭೂತಾಂ ಪತಾಕಾಂ ಯೋ ಲೋಕೇ ಭ್ರಮಯತಿ ಪ್ರಭುಃ |
ಧರ್ಮಃ ಸತ್ಯವ್ರತಪರಃ ಕಿಂ ನ ಪ್ರಾಪ್ತಸ್ತವಾತ್ಮಜಃ || 2.44.7 ||

ವ್ಯಕ್ತಂ ರಾಮಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾಯ ಶೌಚಂ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮುತ್ತಮಂ |
ನ ಗಾತ್ರಮಂಶುಭಿಃ ಸೂರ್ಯಃ ಸಂತಾಪಯಿತುಮರ್ಹತಿ || 2.44.8 ||

ಶಿವಃ ಸರ್ವೇಷು ಕಾಲೇಷು ಕಾನನೇಭ್ಯೋ ವಿನಿಸೃತಃ |
ರಾಘವಂ ಯುಕ್ತಶೀತೋಷ್ಣಃ ಸೇವಿಷ್ಯತಿ ಸುಖೋಽನಿಲಃ || 2.44.9 ||

ಶಯಾನಮನಘಂ ರಾತ್ರೌ ಪಿತೇವಾಭಿಪರಿಷ್ವಜನ್ |
ಧರ್ಮಘ್ನಃ ಸಂಸ್ಪೃಶಂಛೀತಶ್ಚಂದ್ರಮಾ ಹ್ಲಾದಯಿಷ್ಯತಿ || 2.44.10 ||

ದದೌ ಚಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ದಿವ್ಯಾನಿ ಯಸ್ಮೈ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಮಹೌಜಸೇ |
ದಾನವೇಂದ್ರಂ ಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಿಮಿಧ್ವಜಸುತಂ ರಣೇ || 2.44.11 ||

ಸ ಶೂರಃ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಃ ಸ್ವಬಾಹುಬಲಮಾಶ್ರಿತಃ |
ಅಸಂತ್ರಸ್ತೋ ಹ್ಯರಣ್ಯೇಽಸೌ ವೇಶ್ಮನೀವ ನಿವತ್ಸ್ಯತೇ || 2.44.12 ||

ಯಸ್ಯೇಷುಪಥಮಾಸಾದ್ಯ ವಿನಾಶಂ ಯಾಂತಿ ಶತ್ರವಃ |
ಕಥಂ ನ ಪೃಥಿವೀ ತಸ್ಯ ಶಾಸನೇ ಸ್ಥಾತುಮರ್ಹತಿ || 2.44.13 ||

ಯಾ ಶ್ರೀಃ ಶೌರ್ಯಂ ಚ ರಾಮಸ್ಯ ಯಾ ಚ ಕಲ್ಯಾಣಸತ್ತ್ವತಾ |
ನಿವೃತ್ತಾರಣ್ಯವಾಸಃ ಸ್ವಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ರಾಜ್ಯಮವಾಪ್ಸ್ಯತಿ || 2.44.14 ||

ಸೂರ್ಯಸ್ಯಾಪಿ ಭವೇತ್ ಸೂರ್ಯೋ ಹ್ಯಗ್ನೇರಗ್ನಿಃ ಪ್ರಭೋಃ ಪ್ರಭುಃ |
ಶ್ರಿಯಾಃ ಶ್ರೀಶ್ಚ ಭವೇದಗ್ರ್ಯಾ ಕೀರ್ತ್ಯಾಃ ಕೀರ್ತಿಃ ಕ್ಷಮಾಕ್ಷಮಾ || 2.44.15 ||

ದೈವತಂ ದೇವತಾನಾಂ ಚ ಭೂತಾನಾಂ ಭೂತಸತ್ತಮಃ |
ತಸ್ಯ ಕೇ ಹ್ಯಗುಣಾ ದೇವಿ ವನೇ ವಾಪ್ಯಥವಾ ಪುರೇ || 2.44.16 ||

ಪೃಥಿವ್ಯಾ ಸಹ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಶ್ರಿಯಾ ಚ ಪುರುಷರ್ಷಭಃ |
ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ತಿಸೃಭಿರೇತಾಭಿಃ ಸಹ ರಾಮೋಽಭಿಷೇಕ್ಸ್ಯತೇ || 2.44.17 ||

ದುಃಖಜಂ ವಿಸೃಜತ್ಯಶ್ರು ನಿಷ್ಕ್ರಾಮಂತಮುದೀಕ್ಷ್ಯ ಯಂ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ಜನಃ ಸರ್ವಃ ಶೋಕವೇಗಸಮಾಹತಃ || 2.44.18 ||

ಕುಶಚೇರಧರಂ ವೀರಂ ಗಚ್ಛಂತಮಪರಾಜಿತಂ |
ಸೀತೇವಾನುಗತಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತಸ್ಯ ಕಿಂ ನಾಮ ದುರ್ಲಭಂ || 2.44.19 ||

ಧನುರ್ಗ್ರಹವರೋ ಯಸ್ಯ ಬಾಣಖಡ್ಗಾಸ್ತ್ರಭೃತ್ ಸ್ವಯಂ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ವ್ರಜತಿ ಹ್ಯಗ್ರೇ ತಸ್ಯ ಕಿಂ ನಾಮ ದುರ್ಲಭಂ || 2.44.20 ||

ನಿವೃತ್ತವನವಾಸಂ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾಸಿ ಪುನರಾಗತಂ |
ಜಹಿ ಶೋಕಂ ಚ ಮೋಹಂ ಚ ದೇವಿ ಸತ್ಯಂ ಬ್ರವೀಮಿ ತೇ || 2.44.21 ||

ಶಿರಸಾ ಚರಣಾವೇತೌ ವಂದಮಾನಮನಿಂದಿತೇ |
ಪುನರ್ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಪುತ್ರಂ ಚಂದ್ರಮಿವೋದಿತಂ || 2.44.22 ||

ಪುನಃ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಮಭಿಷಿಕ್ತಂ ಮಹಾಶ್ರಿಯಂ |
ಸಮುತ್ಸ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಶೀಘ್ರಮಾನಂದಜಂ ಜಲಂ || 2.44.23 ||

ಮಾ ಶೋಕೋ ದೇವಿ ದುಃಖಂ ವಾ ನ ರಾಮೇ ದೃಷ್ಟ್ಯತೇಽಶಿವಂ |
ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ಪುತ್ರಂ ತ್ವಂ ಸಸೀತಂ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಂ || 2.44.24 ||

ತ್ವಯಾಶೇಷೋ ಜನಶ್ಚಾಯಂ ಸಮಾಶ್ವಾಸ್ಯೋ ಯತೋಽನಘೇ |
ಕಿಮಿದಾನೀಮಿದಂ ದೇವಿ ಕರೋಷಿ ಹೃದಿ ವಿಕ್ಲವಂ || 2.44.25 ||

ನಾರ್ಹಾ ತ್ವಂ ಶೋಚಿತುಂ ದೇವಿ ಯಸ್ಯಾಸ್ತೇ ರಾಘವಃ ಸುತಃ |
ನಹಿ ರಾಮಾತ್ ಪರೋ ಲೋಕೇ ವಿದ್ಯತೇ ಸತ್ಪಥೇ ಸ್ಥಿತಃ || 2.44.26 ||

ಅಭಿವಾದಯಮಾನಂ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಸುಹೃದಂ ಸುತಂ |
ಮುದಾಶ್ರು ಮೋಕ್ಷ್ಯಸೇ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಮೇಘರೇಖೇವ ವಾರ್ಷಿಕೇ || 2.44.27 ||

ಪುತ್ರಸ್ತೇ ವರದಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಯೋಧ್ಯಾಂ ಪುನರಾಗತಃ |
ಕರಾಭ್ಯಾಂ ಮೃದುಪೀನಾಭ್ಯಾಂ ಚರಣೌ ಪೀಡಯಿಷ್ಯತಿ || 2.44.28 ||

ಅಭಿವಾದ್ಯ ನಮಸ್ಯಂತಂ ಶೂರಂ ಸಸುಹೃದಂ ಸುತಂ |
ಮುದಾಸ್ರೈಃ ಪ್ರೋಕ್ಷಸೇ ಪುತ್ರಂ ಮೇಘರಾಜಿರಿವಾಚಲಂ || 2.44.29 ||

ಆಶ್ವಾಸಯಂತೀ ವಿವಿಧೈಶ್ಚ ವಾಕ್ಯೈಃ -
 ವಾಫ್ಕೋಪಚಾರೇ ಕುಶಲಾನವದ್ಯಾ |
 ರಾಮಸ್ಯ ತಾಂ ಮಾತರಮೇವಮುಕ್ತಾಃ
 ದೇವೀ ಸುಮಿತ್ರಾ ವಿರರಾಮ ರಾಮಾ || 2.44.30 ||

ನಿಶಮ್ಯ ತಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಾತ್ಮವಾಕ್ಯಂ
 ರಾಮಸ್ಯ ಮಾತುರ್ನರದೇವಪತ್ನಾಃ |
 ಸದ್ಯಃ ಶರೀರೇ ವಿನನಾಶ ಶೋಕಃ
 ಶರದ್ಗತೋ ಮೇಘ ಇವಾಲ್ಪತೋಯಃ || 2.44.31 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
 ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||